

NOVUM

MUZEUM JINDŘICHOHRADECKA květen 2006

„Já a můj dům budeme sloužit Hospodinu“

je název výstavy, kterou připravilo Muzeum Jindřichohradecka a Farní sbor Českobratrské církve evangelické v Jindřichově Hradci při příležitosti 100. výročí postavení jindřichohradeckého evangelického kostela a 85. výročí založení evangelického sboru v Jindřichově Hradci.

I když byl Jindřichův Hradec obklopen místy s tradiční převahou evangelíků, a to dokonce v ostré protireformační době v 18. století, samotné město bylo po bělohorských událostech výrazně katolické.

Evangelický kostel v J. Hradci byl slavnostně vysvěcen v říjnu roku 1906

Ještě v 80. letech 19. století se zde k evangelické víře přihlásili pouze 4 občané. O zdejší nevelkou komunitu evangelíků se staral koncem 19. století evangelický farář Pavel Ferdinand Lanštják z Homíh Dubenek. Situace se radikálně změnila v roce 1904. V květnu tohoto roku zemřela dcerka jindřichohradeckého evangelíka Otty Jungmanna. Určení místa pro její poslední odpočinek v odlehlé části hřbitova u Nejsv. Trojice vedle hrobu sebevraha vyvolalo značné emoce pozůstalých a vyvrcholilo polemikou mezi zástupci katolické

a evangelické církve a také soudním sporem týkajícím se výběru místa. Krátce po této události vystoupilo z římskokatolické církve a následně přistoupilo k evangelické církvi několik desítek Hradečanů. Vzápětí byla také v J. Hradci založena samostatná evangelická kazatelská stanice. Pozemek pro stavbu kostela přenechal evangelické stanici továrník Z. Singer. Stavba byla realizována jindřichohradeckým stavitелеm Černým podle návrhu pražského architekta M. Blechy. V dubnu roku 1906 byl položen její základní kámen a nový kostel byl slavnostně vysvěcen na podzim téhož roku. Dalším mezníkem v životě jindřichohradeckých evangelíků byl vznik samostatného evangelického sboru v J. Hradci v roce 1921.

Výstava v konferenčním sále Muzea Jindřichohradecka ve Štítného ulici seznámí veřejnost prostřednictvím dobových dokumentů a fotografií s již zmíněnými významnými mezníky novodobé historie jindřichohradeckých evangelíků i s vlastním životem sboru. Představí církevní svátosti, slavnosti a osobnosti duchovních, kteří ve zdejších kostele a sboru působili. Mezi trojrozměrnými předměty dominuje masivní křtitelnice

zapůjčená z interiéru evangelického kostela, bohoslužebný talár nebo tradiční symbol evangelíků - kalich s biblí. Součástí výstavy jsou i bible a zpěvníky. V průběhu výstavy bude připraveno několik zajímavých přednášek přímo v konferenčním sále. Vernisáž výstavy se koná ve čtvrtek 4. května 2006 od 16.30 hodin. Po vernisáži bude od 17.15 hodin následovat přednáška „Farní sbor a Jindřichův Hradec“. Výstava bude otevřena 31. května v rámci Dne otevřených dveří Jihočeského kraje a od 9. června do 30. prosince denně mimo pondělí.

Štěpánka Běhalová

Obrazy Bedřicha Budíla

Na první výtvarné výstavě letošní sezóny v Muzeu Jindřichohradecka chceme představit dílo dalšího významného českého malíře, který má velmi úzký vztah k našemu městu.

Akademický malíř Bedřich Budil se narodil v roce 1943 v Praze, ale velmi brzy odtud s rodiči odešel do Jindřichova Hradce, kde v rodném městě své matky prožil dětství a mládí. Studoval nejprve na Střední uměleckoprůmyslové škole v Uherském Hradišti a své výtvarné vzdělání završil na Akademii výtvarných umění v Praze u profesora Karla Součka. Po studiích se usadil v Praze, kde získal ateliér, ale do Jindřichova Hradce se stále vracel.

Od počátku svého uměleckého snažení je zařazován mezi tvůrce, jejichž tvorba bývá spojována s pojmem fantaskní či radikální realismus. Podobné „škatulkování“ je ale často zjednodušené a také trochu zavádějící. Začínal jako talentovaný figuralista, a snad právě proto je hlavníma nosným tématem jeho rozměrných obrazů vždy člověk - dobrý i špatný, plný protikladů, hlupák či intelektuálně zdatný sebestředný jedinec. Umělec, citlivý na vnější podněty, se snaží proniknout k tajemství lidského bytí v čase současnémi nadčasově, snaží se pomocí vědomí i snového podvědomí postihnout absurditu dění kolem nás i přirozenou touhu člověka po harmonii a lásce. Obsahem obrazu je vždy skutečnost nebo její fragmenty, přetvořena autorovými představami, zdánlivě nelogickými. Zjednotlivých střípků někdy až bouřlivých dějů na obrazové ploše lze vyčíst autorův vztah ke světu, k přírodě, k životu vůbec. Divák může vstoupit do tohoto dění a stát se jeho součástí. Reálné události jsou zobrazovány prostřednictvím symbolů a značné expresivní stylizace a nadsázky - je to autorova vzpoura proti degradaci lidské psychiky a mezilidských vztahů, proti drancování přírody a devastaci planety. Obsahovému sdělení obrazů odpovídá i jejich barevnost, která vytváří iluzi skutečného hlubokého a plného prostoru. Barevné kontrasty zdůrazňují napětí dějů, které se zde odehrávají a také jejich duchovní a filosofickou náplň. Právě filosofický přístup Bedřicha Budíla k jeho práci je velmi zvláštní a vychází z jeho názoru na svět a život člověka takového, jaký ve skutečnosti je. Člověka, který si s pocitem neomezené moci neuvědomuje, že je pouhou drobnou částičkou existujícího světa. Budilovy obrazy jsou výsměšné a sarkastické, jsou i vanující, přísne a kritické, ale jsou také shovívavé, chápající a velkoryse odpouštějící, protože i jejich autor je člověk s celou hloubkou, šíří a bohatstvím lidského ducha.

Výstavu obrazů Bedřicha Budíla zahájíme slavnostní vernisáží 25. května 2006 v 16 hodin v kapli sv. Víta na Balbínově náměstí. Bude průřezem celé autorovy tvorby. Je to jeho první výstava v našem městě, ale určitě ne poslední, protože autor zde tráví stále více času. Těšíme se na Vaši návštěvu spolu s ním!

Hana Dobešová

Archeologické toulky Jindřichohradeckem

Díl V: Co skrývá odpadní jámka na Masarykově náměstí v J. Hradci?

Jedním z doposud nejméně očekávaných nálezů na Masarykově náměstí v J. Hradci byl objev pozdně středověké až raně novověké odpadní jámky před domem čp. 70/II. Zaměstnanci firmy, kteří 24. února 2006 během zemních prací narazili na dřevem roubený bokorys objektu, nález neprodleně nahlásili našemu muzeu. Objekt byl poté zaměřen a připraven pro budoucí výzkum.

Zhruba o čtrnáct dnů dříve bylo v tomto místě započato s výkopem vodovodní přípojky k čp. 70/II, která přímo procházela přes vytypovaný objekt. Po dosažení úrovně tmavé humusovité výplně jámky byla stavba v tomto místě přerušena a zahájen záchranný archeologický výzkum. Po plošném odkryvu dosáhla jámka rozměru cca 200 (tato část byla dříve poškozena bagrem, proto nelze zcela přesně určit její skutečnou délku) x 160 cm. Její stěny byly roubené kvalitně dochovanými dřevěnými fošnami a kůly, ve dvou nepoškozených rozích vyzužených zašpičatělými trámy a kolíky. Jedna ze stěn byla tvořena dřevěnými kůly ze stromů, převážně břízy, s velmi kvalitně dochovanou kůrou. Objevené artefakty považujeme pro dokumentaci života v našem městě přinejmenším za ojedinělé. Představují dobový odpad z druhé poloviny 15. až počátku 16. století, uložený v „kontejneru na smetí“, v několika málo případech však i keramiku o více než sto let starší (viz obr. - torzo poháru z poloviny 14. století).

Výzkum probíhá již několik týdnů. Odkrývání jámky bohužel dočasně zabránilo počasí, jelikož z objektu vznikl nevysychající „bazén“. Doposud jsme odebrali asi 90 cm původní výplně, ze které jsme získali přibližně dvacet rekonstruovatelných torz či celých hlinitých

nádob. Jedinečné jsou dva fragmenty dřevěných soustružených talířů a jedné mísy, které jsou v současné době konzervovány v našem muzeu. Velmi zajímavé je i zastoupení zvířecích kostí, pocházejících z malých živočichů jako je myš či drůbež až po dlouhé kosti z hovězího dobytka. Důkazem jemné preparace objektu je získání množství vzorků pecek z třešní, višní, švestek a travin, ale také skořápek z vajec, torza kožené boty a dalších drobných kůží. Doposud nejhonosnějším objeveným zbožím bylo několik drobných fragmentů ze skleněné číše českého typu s nálepy. K naprostě ojedinělým nálezům z nejbližšího okolí jámky pak patří drobná stříbrná mince předběžně datovaná na přelom 15./16. století.

Díky zatopení objektu vodou nás dokončení výzkumu jámky čeká nejspíše až v závěru dubna. V současné době totiž stále nejsme schopni odhadnout, jak hluboko pod povrchem se nachází dno této dřevem roubené stavby a jaké další poznatky nás zde čekají. Návazně na tyto práce by měla pokračovat sondáž v okolí dvouobloukového mostu před Střelnici, jehož jednu část jsme zkoumali během února letošního roku.

Za výraznou pomoc s výzkumem patří poděkování fandům archeologie Jaroslavu Novákoví, Vítu Beranovi a Janu Štundlovi. V průběhu března také došlo k zahájení spolupráce s kolegy z firmy GEO-CZ z Chotovic u Tábora, kteří postupně zpracovávají podrobnou dokumentaci a projekci 3D našich terénních aktivit. Další informace o výzkumu získáte na internetových stránkách: www.GEO-CZ.com/hradec.

Vladislav Burian

Zprávy:

Muzeum Jindřichohradecka je v měsíci květnu otevřeno denně (mimo pondělí) vždy od 8.30 - 12.00 a 13.00 - 17.00 hodin. **Městská vyhlídková věž** je otevřena pouze o víkendech od 10.00 - 12.00 a 13.00 - 16.00 hodin. **Muzeum i věž jsou ve státní svátky otevřeny!** **Kostel sv. Jana Křtitele** je uzavřen. **Knihovna Muzea Jindřichohradecka** je pro veřejnost otevřena vždy v pondělí a ve středu od 12.30 - 15.30 hodin.

Muzeum a Farní sbor Českobratrské církve evangelické v J. Hradci u příležitosti 100. výročí postavení evang. kostela a 85. výročí založení sboru v J. Hradci pořádají výstavu „**Já a můj dům budeme sloužit Hospodinu**“. Vernisáž, na které vystoupí pěvecký sbor Jakoubek, se koná **ve čtvrtek 4. května od 16.30 hodin v konferenčním sále**. Poté se v 17.15 hodin koná přednáška dr. Běhalové „Famí sbor a J. Hradec“.

Muzeum a baráčnická rychta Kuniřer pořádají výstavu „**Tetičky a sousedé, přijďte pobejt**“, na které bude představena historie a současnost rychty. Vernisáž se koná v **neděli 14. května od 15.30 hodin** ve výstavní místnosti muzea. Výstava potrvá do 11. června 2006.

V rámci **Mezinárodního dne muzeí** se **ve čtvrtek 18. května koná Den otevřených dveří** v Muzeu Jindřichohradecka. Vstup do všech expozic bude zdarma.

V sobotu 20. května koná již IX. ročník sportovně zábavné soutěže **O putovní pohár ředitele muzea „Běž na věž“**. Začátek závodu o nejrychlejšího běžce do 153 schodů městské vyhlídkové věže je v 9 hodin (prezentace 8.30 hodin). *Bohatý program i dárek pro každého účastníka připraven!*

Muzeum pořádá výstavu **Bedřicha Buděla „Obrazy“ Průřez tvorbou**. Vernisáž se koná **ve čtvrtek 25. května od 16 hodin** v kapli sv. Víta. Na vernisáži vystoupí kvartet Jindřichohradeckého symfonického orchestru. Výstava potrvá do 13. srpna 2006.

Spolek Přátel starého Jindřichova Hradce a muzeum Vás zvou v pondělí **15. května od 19 hodin** na přednášku PaedDr. Františka Fůrbacha nazvanou „**Jindřichohradecký 75. pěší pluk v bitvě u Custozy 1866**“, která se koná v konferenčním sále muzea ve Štítného ulici. Přednáška bude doplněna promítáním řady fotografií.

Klub historie letectví J. Hradec a muzeum pořádají na přednášku **Pplk. Ing. Stanislava Mrvky**, velitele 153. záchranného praporek J. Hradec nazvanou „**Posádkové město Jindřichův Hradec**“. Akce se koná v **pátek 19. května 2006 od 18 hodin** v konferenčním sále muzea.

V rámci **Dne otevřených dveří Jihočeského kraje** bude **dne 31. května** od 9.00 - 12.00 a 13.00 - 16.00 hodin **mimořádně otevřen kostel sv. Jana Křtitele** a bývalý minoritský klášter a také výstava „**Já a můj dům budeme sloužit Hospodinu**“.

NOVUM – měsíční zpravodaj Muzea Jindřichohradecka Ročník XV. 5/2006

Odpovědný redaktor: PhDr. Jaroslav Píkal Registrační značka MK ČR 11673

Výkonný redaktor: Blanka Vaňková www.muzeumesnet.cz

Adresa: Muzeum Jindřichohradecka, Balbínovo nám 19/I, 377 01 Jindřichův Hradec

Telefon: 384 363 660, 384 363 661 Fax: 384 361 576 E-mail: muzeum@esnet.cz